

Norsk Fosterhjemsforenings høringsinnspill til Prop. 1 S for Barne- og familiedepartementet knyttet til fosterhjem i kap. 1.2 Barnevernet, kap. 855 om statlig forvaltning av barnevernet og Programkategori 11.20 Barnevern

Innspill til kap. 1.2 Barnevernet og kap. 855 Statleg forvaltning av barnevernet

Norsk Fosterhjemsforening er svært glade for forslaget om å styrke fosterhjemsområdet med 114 millioner kroner. Særlig gledelig er bevilgningen på 65 millioner kroner til kompensasjon for tjenestepensjon til frikjøpte fosterforeldre. I fosterhjemsundersøkelsene foreningen gjennomfører er det gjennomgående at fosterforeldre selv mener at de økonomiske rammene rundt fosterhjemsoppdraget må bli bedre, hvis vi skal klare å rekruttere flere fosterhjem. Å kompensere for manglende tjenestepensjon til frikjøpte fosterforeldre er et sentralt tiltak herunder. Vi mener at dette vil gjøre fosterhjemsoppdraget tilgjengelig for flere, som er viktig når vi har en pågående fosterhjems Krise.

Barne- og familiedepartementet foreslår også 50 millioner kroner til tiltak knyttet til fag- og tiltaksstøtte til kommunene, herunder læringsnettverk og økt bruk av familieråd, for å gi fosterhjem bedre oppfølging. I Fosterhjemsundersøkelsen 2024 oppga så mange som 62 prosent, av de 1300 respondentene, at de har behov for mer veiledning enn de mottar. Et velfungerende støtteapparat rundt fosterfamilien er avgjørende for at fosterforeldre skal klare å stå i krevende omsorgs- og rehabiliteringsoppdrag, ønske å ta på seg nye oppdrag og anbefale andre å bli fosterforeldre. Foreningen er meget positive til de foreslåtte tiltakene for bedre støtte og oppfølging.

Innspill til Programkategori 11.20 Barnevern

Barne- og familiedepartementet har valgt å ikke videreføre satsningen fra 2023 og 2024 på spesialiserte fosterhjem, til tross for et overordnet mål om økt bruk av spesialiserte fosterhjem fremfor institusjon. Det er bekymringsfullt at det ikke er foreslått å videreføre øremerkede midler til dette, ettersom det fortsatt er et stort behov for flere spesialiserte fosterhjem. Mangel på spesialiserte fosterhjem, samt fravær av kriterier for plassering av barn og unge i ulike fosterhjem, fører til at barn og unge med større omsorgs- og rehabiliteringsbehov blir plassert i ordinære fosterfamilier. Dette er alvorlig fordi ordinære fosterfamilier ikke har rammene og forutsetningene til å kunne ivareta disse behovene, og derfor vil det i ytterste konsekvens føre til brudd og flytting. I tillegg er det en sentral utfordring at Bufetat ikke har bistandsplikt når det gjelder spesialiserte fosterhjem, dette medfører at barn med store omsorgsbehov ikke får de robuste oppvekstvilkårene de har krav på.

31 prosent av respondentene i Fosterhjemsundersøkelsen 2024 svarer at de har vært i en situasjon hvor de har vurdert og si opp fosterhjemsoppdraget. 46 prosent av denne gruppen oppgir at årsaken er at barnet hadde større omsorgs- og rehabiliteringsbehov enn det fosterhjemmet kunne ivareta. Videre viser Barneombudets rapport "Blod er ikke alltid tykkere enn vann", at 39 prosent av barn i fosterhjem flytter en eller flere ganger og at barn flytter 1,6 ganger det første året i fosterhjem. Denne typen relasjonsbrudd er svært skadelig for barna.

Barn og unge som har vokst opp i stabile fosterhjem, klarer seg omtrent like bra som andre uten tiltak fra barnevernet, viser nevnte rapport fra Barneombudet. Mangelen på spesialiserte fosterhjem utgjør en større risiko for flyttinger for enkelte barn og unge, som igjen har konsekvenser for hvor godt de vil klare seg som voksne. Ikke minst kan mangelen på spesialiserte fosterhjem føre til økt bruk av institusjon. For barn og unge som heller burde plasseres i spesialiserte fosterhjem kan dette være svært skadelig. I en samfunnsøkonomisk analyse av fosterhjemsomsorgen, utarbeidet av Menon Economics, fremkommer det at barn i fosterhjem får i gjennomsnitt bedre helsemessig livskvalitet og høyere arbeidsdeltakelse i deres voksne liv, sammenlignet med barn på andre tiltak som eksempelvis institusjon. På bakgrunn av dette får samfunnet tilbake 11 kroner for hver krone som investeres i fosterhjem. Derfor ber foreningen om følgende:

Norsk Fosterhjemsforening ber Familie- og kulturkomiteen å videreføre bevilgningene til spesialiserte fosterhjem, samt gi Bufetat midler til å inneha bistandsplikt for spesialiserte fosterhjem til kommunene.

Øvrige budsjettinnspill til familie- og kulturkomiteen

I Prop. 1 S for Barne- og familiedepartementet mangler det nødvendige øremerkede midler til en styrking av ettervernstilbudet. På vegne av Norsk Fosterhjemsforening har Menon Economics utarbeidet en samfunnsøkonomiske analyse av ettervern. Den viser at for hver krone investert i ettervern, gir det samfunnet fem kroner tilbake. På tross av at ettervern er en lønnsom investering for unge og samfunnet for øvrig, er det store variasjoner i tilbudet unge får. Så mye som halvparten av de som har krav på ettervern, mottar det ikke. Unge mellom 18 og 25, som har hatt tiltak hos barnevernet, må få et bedre tilbud for å mestre overgangen til voksenlivet på best mulig måte. Dette tilbudet må inkludere praktisk og økonomisk hjelp, samt emosjonell støtte. Derfor ber Norsk Fosterhjemsforening komiteen om følgende:

Norsk Fosterhjemsforening ber Familie- og kulturkomiteen om at ettervern får øremerkede midler for at kommuner skal ha økonomiske rammer for å gi unge med rett til ettervern et tilpasset og skreddersydd tilbud bestående av praktisk og økonomisk hjelp, samt emosjonell støtte.

Videre ønsker Norsk Fosterhjemsforening å fremheve at det, på tross av kompensasjon for tjenestepensjon, fortsatt vil være store økonomiske ulemper knyttet til fosterhjemsoppdraget. Dette fordi fosterforeldre som er frikjøpte mangler elementære rettigheter, som eksempelvis sykepenger fra dag 1, yrkesskadeforsikring og oppsigelsesvern. Barn og unge i fosterhjem har store helse- og omsorgsbehov, som medfører at mange fosterforeldre er frikjøpte over mange år. Eksempelvis var 70 prosent av respondentene i Fosterhjemsundersøkelsen 2024 helt eller delvis frikjøpte. Etter endt oppdrag kan det for mange fosterforeldre være krevende å komme raskt ut i annet arbeid. Å gi fosterforeldre denne typen rettigheter, vil ifølge fosterforeldre selv, øke rekrutteringen av fosterforeldre, viser Fosterhjemsundersøkelsen 2024. Det er 250 barn og unge i fosterhjemsøk, og vi som samfunn er helt avhengig av at flere trygge og robuste voksne tar på seg fosterhjemsoppdrag. Det er imidlertid mye å kreve at folk skal ta på seg et oppdrag som kan innebære å sette familien sin i en sårbar økonomisk situasjon. Så mye som halvparten av fosterforeldre sier i Fosterhjemsundersøkelsen 2024 at

fosterhjemsoppdraget går utover familiens økonomi. Derfor ber Norsk Fosterhjemsforening komiteen om følgende:

Norsk Fosterhjemsforening ber Familie- og kulturkomiteen at frikjøpte fosterforeldre får rettigheter og beskyttelse som om de er arbeidstakere. Dette inkluderer, i tillegg til tjenestepensjon, rett til yrkesskadeforsikring, sykepenger fra dag 1 og oppsigelsesvern.

Oslo, oktober 2024

Norsk Fosterhjemsforening

Tone Granaas

Generalsekretær